

Osebnostne zadeve

—i Prevedeni so bili učitelji(ce) v IX. skupino: Beričič Julija iz Križevcev; Korbar Pavlina iz Kozjega; Gaberc Anica iz Izakovcev in Klobčavar Valentina, zabavila iz Tržiča; v X. skupino, Miklavč Pavlina iz Suhorja.

—i Napredovali so učitelji (ce) v VIII. skupino: Dovjak Marija iz Prečne; Soršak Marica iz Prevalj; Poljanec Franja iz Sv. Petra; Zupan Danica iz Gor. Lendave; Kosi Elizabeta (uč. ž. r. del) iz Brega pri Ptuj; Petelin Melita iz Banjaluke; Voje Minka iz Boštanj; Zolger Drago od Sv. Antona na Pohorju; Chrobath Maksa iz Mozlja; Vardjan Ana iz Šmarjete.

Učiteljski pravnik

USLUŽBENSKI DAVEK.

Na vprašanje, kako odtegovati uslužbenški davek, podajemo v naslednjem nekaj poglobljen.

Vprašanje šol. uprav. J. B. v V. P.:

1. Ali in kakšen znesek moram mesečno plačevati davkarju, ker sem šol. uprav. in uživam naturalno stanovanje? Stanovanje mi je po novem ocenjeno 119 Din mesečno. Kdo mi plača potem 31 Din, t. j. razliko v stanarini?

1.a) Od 1. aprila 1932. morajo občine (v tem primeru krajevni šolski odbori) odtegovati pri vsakokratnem izplačilu uslužbenški davek od stanarine in kuriva učitelstvu po čl. 95. zak. o neposrednih davkih (gl. Uradni list z dne 15. III. 1928. št. 26) in sicer do 200 Din 4 Din, do 300 Din 6 Din, do 400 Din 9 Din itd. V našem primeru plačate v vrednosti naturalnega stanovanja za 119 Din mesečno po 4 Din uslužbenškega daveka.

1.b) Šol. upravitelj (ice), kakor tudi ostalo učitelstvo imajo po določenih zakona o narodnih šolah pravico do naturalnega stanovanja. Ker uživajo to stanovanje, nimate pravice do stanarine. Za naturalna stanovanja učitelstva ne veljajo uredbe o ocenjevanju natural. stanovanj, zato se tudi po tej uredbi ne precekujejo. Razlike, ki jo navajate v znesku mesečno 31 Din, vam ni nihče dolžan povrniti, ker veljajo za učit. naturalna stanovanja izključno le določbe zak. o nar. šolah in je računati stanovanje v naravi, ki ga je našla komisija za primerno, kot ekvivalent polne stanarine po zakonu.

2. Koliko moram plačati uslužb. davek kot tajnica kraj. šol. odb. z nagrado 600 Din?

Za nagrade tajniku, blagajniku in katehetske nagrade je odtegovati po čl. 96. zak. o neposrednih davkih do zneska 1000 Din po 4%, torej v našem primeru za tajnikovanje v znesku 600 dinarjev 24 Din uslužbenškega daveka.

—§ Prošnja za upokožitev. Uslužbenec, ki je dovršil 35 efektivnih let drž. službe, ali 40 v pokojnino vsehših let, ali če je bil 65 let star, se mora na lastno prošnjo upokožiti v 1 mesecu, od dne ko dospe prošnja na pristojno mesto — § 109. in 104/15 ur. zakona.

Količina osebne pokojnine se odmerja po službeni dolžnosti (uradno) z isto rešitvijo, s katero se uslužbenec upokoja (§ 128. ur. z.) in to na podlagi podatkov centralnega Uslužbenškega lista in listin, ki so služile za poplnevanje uslužb. lista.

Vendar je priključiti prošnji za upokožitev in odmero osebne pokojnine (glej Roč. katalog str. 96) le:

- 1.) izvod iz Uslužb. lista,
- 2.) prepis rešenja odnosno ukaza o poslednji skupini po zak. o civ. uradnikih iz 1. 1923;
- 3.) prepis odloka o zadnji stopnji po ur. z. iz 1. 1923;
- 4.) prepis prevodnice po ur. z. iz 1. 1931. in
- 5.) prepis ukaza o skupini, v kateri se nahaja uslužbenec na dan, ko vlaga prošnjo

zasledovati bolj pazno naše življenje. V družbi smo zadeli na nedavno »obmorsko« priložnost v U. T. In mož se je močno razhudil.

»Naše počitnice so pomaknjene v najtoplejše poletne mesece. Če pri nas vlada takrat. neutešljiva vročina.«

On sam ne gre nikoli, ve pa, da tudi drugi ne hodijo v pasjih dneh na morje. Itd., itd. z eno besedo: — učiteljski obmorski dom je zaradi vročine v počitnicah nepotreben in zato ne bo nikoli — uspel. (Kdaj pa naj hodimo na morje, kakor v počitnicah. Seveda, le komur prija.)

In še drugega plašnega Tomaža sem nalezl: Dravska banovina leži v območju planinskega sveta. Ze iz lokalno patriotičnih nagibov bi morali zgraditi predvsem učiteljski planinski dom, kamor naj bi hodili učitelji letovat v glavnih počitnicah.

In tretjega naj še tudi omenim. Razhudil se je v večelanski družbi, ki je uvodoma s simpatijo sprejela misel ustanovitve našega obmorskega doma:

»Kaj neki silijo zdaj na dan z obmorskim učiteljskim domom? Naj stoji pred nami že vso večnost odprto vprašanje Učiteljskega doma v Ljubljani. V času, ko še o ljubljanskem U. D. ni ne duha ne sluha, pa hočejo nekateri cepiti sile in zidajo novi dom na morsko — pene.«

Še več bi našel takih cvetk. Iz vseh veje le eno, da ne poznajo oni, ki iznašajo svoja pogrešena stališča, ne enega ne drugega. Ne vem, zakaj se niso poglobili v stvari, da bi jih doumeli in potem stvarno sodili. Vem pa le, da so to oni iz naših vrst, ki stalno samo

za upokožitev in to, če je po novem zakonu o uradnikih napredoval v višjo skupino;

6.) ev. prepis dekreta o periodičnem povišku (§ 52. ur. z.) in

7.) izjavo, kje bo prosilec kot upokojenec imel stalno bivališče.

—§ Prošnjam za višje položajne skupine je priključiti po odredbi kraljevske banske uprave IV No. 1390/1-33 tudi prepise odloka o period. povišku, če je bil prosilec priznan po prevedbi 1. 4. 1931.

—§ Tovariši upravitelji, ali imate na šoli »Pregled dospelosti period. poviškov in dospelosti pravice za višji položaj — in za vsakega tovariša (-ico) tablico »Moji prejemki za š. l. 1932./33.« ki nudi poleg pregleda prejemkov tudi točen pregled, kdaj posameznik napreduje, odnosno kdaj mora zaprositi za napredovanje. — Tiskovine se naročajo v Knjižarni Učit. tiskarne v Ljubljani in podr. v Mariboru.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. samopomoči. V teh dneh ste dobili položnice za nakazilo članskega prispevka v mesecu januarju 1933. Umrla sta dva člana: Josip Zemljčič, Maribor in Janko Nep. Jeglič, Ljubljana (286./287. smr. sl.). Samci naj nakažejo 11 Din, zakonski pari 21 Din. — Imamo pa še prav mnogo in visokih zaostankov! Položnice je izostalo za približen znesek okrog 50.000 Din. Uprava Vas vlnjudno prosi, da poravnate v februarju vse zaostanke. Posmrtnine se zdaj še redno izplačujejo, če bodo pa zaostanki vedno večji, pa to ne bo mogoče. Prosimo Vas vse, da se odzovete naši prošnji. — Nekaj članov še ni vrnilo podpisanih pristopnic. Vrnite jih podpisane upravi US v Ljubljano!

—g Ali veš, da je izšel zemljevid »Kamniške planine, Gorenjska ravnina, Ljubljansko polje?« Je prav izvrstno učilo za domoznanski pouk. Priporočila ga je za rabo pri pouku šolska oblast. Ako ga naročiš večje število, ga dobiš za ceno 4 Din pri Učiteljskem domu v Ljubljani.

—g Ribičič: Igrice. Lahke so in primerne za šolski oder. Cena broširanemu izvodu 6 Din, vezanemu 9 Din. Založnik Učiteljski dom v Ljubljani.

Mladinska matica

—mm Februarska številka »Našega roda«, ki izide v nekaj dneh, bo pustnemu času bolj primerna, bolj vesela vsebine. Hudale nadeljuje svoja potovanja »Med vulkani in atoli«. Bevk priobčuje veselo pravljico snov »O palici in živalci«. Klemenčič pripoveduje našim najmlajšim po narodni pesmi, kako je kralj Matjaž rešil Alenčico. Veliko veselje prinese otrokom Magajnov »Racko razbojnik«. Ljubljenec naše mladine pokojni Milčinski se enkrat izpregovori naši mladini s kratkim prispevkom. Rubrika »Naši možje« prinese obisk pri Seliškarcu. Zanimiva bo tudi rubrika »Doma in po svetu« in ostale.

V ilustriranem delu pa sodelujejo razen Jakca, Sirka in Gasparija tudi vsi trije kralji, to je France, Tone in Mara. Prvič, da bo mogoče tu primerjati vse tri tehnike naših mojstrov v eni sami številki »Našega roda«.

—mm Na itak nizke cene še 25% popust. Za knjižnice, za društva, za učence je sklenila dati Mladinska matica vse knjige, ki jih ima še v zalogi, (razen »Miklavčeve noči«) s 25% popustom. Poleg tega dobijo oni, ki naročijo večjo množino knjig na vsakih deset naročenih izvodov še eno knjigo v dar.

kritizirajo. Žal je v našem stanu in tudi v organizaciji prav jaka skupina kritikastrov: kadar je potreba prijeti za delo, takrat jih ni zraven, kadar je treba dati dobrega in klenega sveta, takrat jih ni od nikoder, kadar se o stvarih razpravlja na sestankih, zborih, skupščinah, poti, ki bi jih povedla tjakaj, ne poznajo in ne najdejo nikoli.

Najbolj glasni in vsevedni pa so vsepovsod, drugod. Vsak načrt pregrizejo, vsako zdravo misel skušajo že v krali zamoriti, v vrste onih, ki imajo v sebi še mnogo zdravega optimizma in obilo krepke volje pa zanašajo malodušje. S takim ravnanjem pa odtegnajo od dela mnoge, ki niso sami v sebi toliko močni, da bi znali pretehtati netočne besede takih krivih prerokov.

Niso ti malodušni apostoli na delu samo zdaj, ko se je v našem stanovskem pokretu odprl nov list z naslovom: Učiteljski obmorski dom. Tudi ob vsaki drugi priliki naletimo nanje, pokazal sem zdajle nanje zato, ker stoji ta zadeva trenutno kot zelo važna pred nami in se že zaganjajo vanjo.

Misel zgraditve Učiteljskega obmorskega doma je potrebna in zdrava, kakor je zdravo morje samo in sonce, ki ga obžarja. Želel bi le, da se postavi ob bok pokretnikom zgraditve krepka vrsta zadržnikov. Pogoji glede plačevanja, ki so začetni v letaku — mesečni obroki po 50 Din — so omogočeni domala vsem. Le vsaki deseti se naj javi z odrezkom naši sekciji in kmalu bodo udarjale lopate rojstno pesem prepotrebne Učiteljskemu domu na Omišlju.

—nč—

V zalogi so še sledeče knjige:

Redne publikacije.

(Brez popusta: broširane po 5, vezane po 8 Din.)

Kresnice I., Kresnice II., Kresnice III., Kresnice IV., Kresnice V. (samo vez.) Skulj: Sadjarčki, Seliškar: Rudi, Pipan: Kako smo delali radio, Rehár: Začarani krogi, Rehár: Vijolica Vera, Erjavec: Pod grajskim jamom, Grimm-Slapsak: Mizica, pogrni sel Skulj: Vrtaričice, Bevk: Lukec in njegov škorec, Deržaj: Življenje hudobne kavke Katke (samo vez.), Hafner: Botra z griča (samo vez.), Bevk: Lukec išče očeta (samo vez.).

Naše šolstvo in prosveta

GOSPODARSTVO KRAJEVNIH ŠOLSKIH ODBOROV.

Krajevni šolski odbori imajo neprimliko zaradi izostankov zapadlih tangent vsolanih občin, kar močno ovira tudi uspešno šolsko delo. Da se to kolikor mogoče uredi, so dobile uprave občin naročilo, da odvajajo šolam prispevke v razmerju med obč. in šolskim proračunom z ozirom na dotok občinskih davčnin.

Težke gospodarske prilike upravnih občin bodo močno vplivale na redno obratovanje narodnih šol, zato se bo potreba omejiti na najnujnejše in najpotrebnejše izdatke. Predvsem pa bo izostalo zbiranje vseh tako potrebnih stavbnih fondov, kar bo v škodo zaželenemu razvoju narodnega šolstva. Po nekaterih krajih prejemajo krajevni sreski odbori od vsolanih upravnih občin redno pripadajoče tangente, v drugih pa so izdatni zastanki še za leto 1931., še večji pa za leto 1932. Ponekod so že nastale težkoče pri nabavljanju kuriva in drugih za obrat neobhodnih potreb.

POSESTNO STANJE ŠOLSKIH OBČIN.

Pristopilo se je k ureditvi posestnega stanja šolskih občin na osnovi določil § 36. in 39. zakona o narodnih šolah. V to svrhu je naročeno krajevnim šolskim odborom, da predložijo vse potrebne listine, ki dokazujejo last nepremičnine, in čemu služijo posamezne nepremičnine, določene v šolske namene. Zato se vrši, kjer še ni izvršen, zemljeknjižni prenos šolskih lastnin od upravnih občin na šolske občine. Neprimliko so v tem pogledu s šolskimi lastninami v Prekmurju, kjer so sedanje državne narodne šole naslednice prejšnjih konfesionalnih šol. Z naložitvijo zemljiškega katastra šolskih občin pri banovinskem šolskem odboru bo onemogočena vsaka odvajitev šolske lastnine v druge namene.

TEČAJI ZA IZOBRAZBO UČITELJEV.

Učitelstvo je pokazalo mnogo umevanja za delo med narodom, kar kaže velika udeležba na raznih tečajih, ki naj ga usposablja za izvenšolsko prosvetno in gospodarsko udejstvovanje. To je zdrav pojav, da obstoji v učitelstvu pravo razumevanje za ljudske potrebe in koristi naroda. Krepi pa tudi poglobitev v lastnih vrstah.

Združno gospodarski tečaj za učitelstvo dravske banovine se je vršil od 7. do 29. julija t. l. pod okriljem sekcije JUU, katerega je podprla banska uprava. V tečaj se je prijavilo 85 učiteljev, kar jasno kaže veliko zanimanje učitelstva za to važno gospodarsko panogo izven šolskega udejstvovanja učitelstva. Tečaj je absolviralo 40 udeležencev z uspehom na osnovi zaključnega izpita. V tečaju se je predavalo združništvo, združno pravo in ustroj zadrug, združno knjižvodstvo, socialna ekonomija in promet. Z ozirom na to, da je združništvo v dravski banovini najbolj razvito, je prirejanje teh tečajev nujna potreba, da se usposobi kolikor mogoče veliko število učitelstva za izvenšolsko udejstvovanje na tem gospodarskem tako važnem polju.

Pedagoški tečaj v Mariboru.

Tečaj za kmetijsko-nadaljevalne šole v Sv. Juriju ob Juž. žel. in uvodni gospod. njski tečaj.

Dva merkantilna tečaja za obrtne šole v Ljubljani.

Gospodinjstvo higienski tečaj Podmladka Rdečega križa v Mladiki v Ljubljani.

OSNOVNO ŠOLSTVO V SAVSKI BANOVINI.

V savski banovini je vsega 1782 osnovnih šol. Od tega je 1763 državnih in 17 privatnih osnovnih šol. V primeri z lanskim izkazom kaže letošnja statistika 21 državnih šol več nego lanska, a število privatnih je padlo za 3. Razen tega je bilo osnovanih 35 šol z 52 razredi v onih krajih, kjer dosedaj še ni bilo šol, vendar te še niso otvorjene, ker še niso

Izredne publikacije.

(Brez popusta: kartonirani izvodi po 12 Din, v polplatnu po 18, v platnu po 24, na luksuznem papirju po 27 Din.) Dr. Joža Lovrenčič: Tiho življenje.

Poleg tega so na razpolago še vezani prvi in drugi letniki Našega roda. (Cena brez popusta v polplatnu vezanem izvidom je 28 Din v platnu pa 38.)

Popust na vse te knjige velja le do preklica. Okoristite se te ugodne prilike in sežite po naših publikacijah!

izvršena vsa adaptacijska in gradbena dela. Od privatnih šol sta bili zaprti dve madžarski in ena ruska.

V vseh državnih osnovnih šolah je bilo 4447 razredov, a v privatnih 44 razredov.

Radi pomanjkanja potrebnih prostorov in prevelikega števila otrok je bil uveden pol-dnevni nerazdeljeni pouk v 237 šolah a v 313 šolah mešan (menjavajoč) pouk. Reden celodnevni pouk se je vršil samo v 884 šolah.

Od vseh državnih šol sta le dve manjšinski in sicer nemški. Privatnih manjšinskih šol je pa več in to 2 nemški 4 češkoslovaške, ena italijanska in 1 madžarska.

Na podlagi § 45. zakona o narodnih šolah je bilo otvorenih v tem letu 16 manjšinskih razredov in sicer 3 češkoslovaški in 13 nemških. Ukinjenih pa je bilo 11 manjšinskih razredov, ker je bilo število otrok v njih mnogo manjše, kot predvideva zakon.

Število šoloobiskujočih otrok je narastlo lansko leto v osnovnih šolah za 11.300, a v višjih narodnih šolah za 6.734 učencev.

Državne osnovne šole obiskuje 266.019 in privatne 1.984 otrok. V višje narodne šole hodi 54.470 otrok. Ker je v osnovni šoli obveznih 297.500 otrok, a v višji narodni 65.334, se vidi, da ne poseča osnovne šole 28.913 šoloobveznih otrok, a višjo narodno 10.864 otrok.

V raznih srezih v Liki so najslabše šolske razmere in v mnogih krajih hodi v šolo komaj 50% otrok.

V državnih narodnih šolah je nastavljenih 4480 učnih moči, a na privatnih 49 učnih moči. Od tega je 1852 učiteljev in 2628 učiteljic.

Število šolskih vrtov se je zvišalo v preteklem šolskem letu za 1460, a je kljub temu še 322 šol brez šolskih vrtov.

V šolskih proračunih je bilo predvidenih za šole 43.839.514 Din, a šole so prejele vsega komaj 21.898.207 Din.

Kriza se sicer pozna povsod, vendar šolstvo ne sme zaostajati.

ŠOLSKI VRTOVI.

Z naložitvijo zemljiškega katastra bo urejeno tudi posestno stanje šolskih vrtov. Po predloženih poročilih o šolskih vrtovih merijo šolski vrtovi z matičnjaki, drevesnicami in zelenjadarstvom 69 ha 38 a in 95 m². Predvsem manjka šolam matičnjakov, ki bi služili kot vzorna učila s sadnimi sortami na osnovi sadnega izbora za dotični kraj. Gospodarske neprimliko ne dovolijo, da bi šolske občine in banovina primerno podprli razvoj šolskega vrtnarstva, ki je vzgojne, učne in gospodarske važnosti. Imamo še nad 100 šol brez šolskih vrtov. Enako je število šol s šolskimi vrtovi v premanjni razsežnosti 2 do 3 a. Nad 100 šolskih vrtov nima drevesnic zaradi male obsežnosti in neprimerne lege ter zemlje.

Z ozirom na dane prilike se je posvečalo potrebno pažnjo izboljšanju šolskih vrtov. V ta namen se izdelujejo vzorni načrti za napravo novih in preureditev obstoječih šolskih vrtov. Šolski vrtovi so se zboljšali bodisi s preureditvijo, razširjenjem in napravo novih ograj.

Ker so šolski vrtovi važno učilo, bi jih bilo potrebno izdatno podpreti po lokalnih činiteljih, banovini in državi. Vzorni učitelji vrtnarji zaslužijo za svoje delo priznanje in nagrade.

RAZSTAVA ŠOLSKIH VRTOV.

Pripravlja se razstava šolskih vrtov in vseh onih panog, ki so v neposredni zvezi s šolskim vrtnarstvom. Šolska upraviteljstva so predložila poročila in predloge, na osnovi katerih se bo določil obseg in program razstave.

Ker bo nameravana razstava velikega pomena za nadaljnji razvoj šolskega vrtnarstva in za povzdigo pouka iz kmetijstva, smo uverjeni, da bosta država in kraljevska banska uprava to razstavo izdatno podprli in pripomogli do zaželenega uspeha.

Še do 15. februarja 1933.

imate čas, da naročite naše knjižne zbirke s
50 do 75% popusta

Poslužite se te lepe prilike, da izpopolnite šolske, društvene in svoje

knjižnice

Knjižarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani